

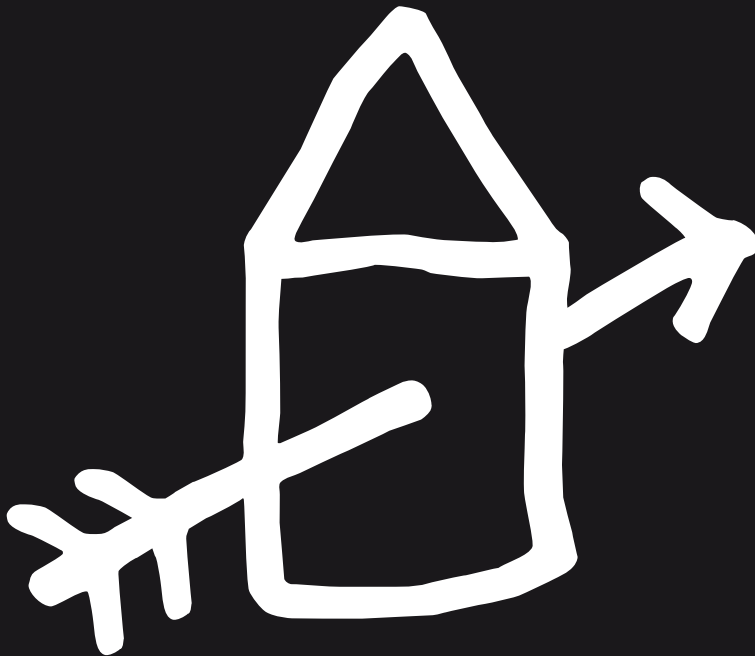
Baerne

In dit nummer o.a.:

- . Projectontwikkeling in crisistijd
- . Jan van Jan van Teus van ouwe Cobus
- . Noodziekenhuizen

Tijdschrift van de Historische Kring Baerne

Hét ware huis

Van Berkum Makelaars

Van Berkum Makelaars bv | Makelaars in en taxateurs van onroerende zaken
Nieuw Baarnstraat 93 Postbus 135 3740 AC Baarn | Lid NVM Wonen - BOG
telefoon (035) 541 84 45 | info@vanberkummakelaars.nl

VAN UW VOORZITTER

Het voorjaar is eindelijk van start gegaan en ook onder de mensen begint de energie weer te stromen. Een blijk daarvan is een goedgevulde nieuwe *Baerne* die voor u ligt, een ander was de goede opkomst bij de laatste Algemene Ledenvergadering, verder de grote belangstelling voor onze exposities en dia-presentaties, en de drukbezochte lezing van Michiel Kruidenier over de herbestemming van bedrijfspanden en villa's. Over die laatste activiteit zult u in een volgende editie van de *Baerne* een artikel te lezen krijgen.

Er zit ook nieuwe energie in het bestuur van uw vereniging: Hans Frijlink, Piet-Hein Feitz, Cok de Zwart en Frits Booy hebben hun bestuursfunctie neergelegd – voor hun inzet dank ik hen nogmaals van harte – en hun plaatsvervangers zijn van harte welkom geheten tijdens de ALV. Thom Koot heeft als nieuwe penningmeester al zorg gedragen voor de jaarrekening 2012 (met dank aan de ad-interim penningmeester Heidi Mascini-du Buy), Henriëtte Beuk was begin dit jaar al actief als afgevaardigde van de *Baerne*, en Wil Hordijk is aangetreden als algemeen bestuurslid. De vacature voor de secretaris is tot op heden nog niet vervuld, gelukkig is Ineke Roskamp-Nijenhuis ons voorlopig van dienst, maar er zijn tekenen dat voor deze functie serieuze belangstelling is! Heeft u interesse om actief te zijn in onze boeiende vereniging, laat het mij alstublieft weten.

De excursiecommissie mag dan wel zijn afgetreden, er wordt voor u vanzelfsprekend een activiteit in september a.s. op touw gezet, want deze traditie houden wij in ere. Het plan is om de Eem en het omringende landschap nader te verkennen. Nadere informatie kunt u vinden op pagina 42.

In deze editie maakt u voor het eerst kennis met het werk van de nieuwe redacteur Marjo Stam, zij heeft zich verdiept in de ontwikkeling van het Pekingbosch. Johan Hut doet verslag van het leven van ondernemer Jan Dorrestijn, en de Tweede Wereldoorlog komt aan bod in een artikel over noodziekenhuizen van Willemijn Booy. Voor elk wat wils dus.

Heeft u mooie anekdotes gehoord en weet u de oorsprong, meldt dit dan aan onze interviewcommissie via Teun Stein, T (035) 542 07 25, om deze via een goed gesprek vast te laten leggen voor het Baarns erfgoed.

André Mascini

INHOUD

Projectontwikkeling in crisistijd	34
Giften eerste kwartaal 2013	42
Expositie 'Gelukkig hebben we de foto's nog!'	43
Jan van Jan van Teus van ouwe Cobus	44
Excursie over en naar de Eem	54
Noodziekenhuizen	55
Colofon en agenda 2013	64

Voorzijde omslag: 'Het hangmattenbos'

PROJECTONTWIKKELING IN CRISISTIJD

– EEN VILLAWIJK IN HET PEKINGBOSCH

Niets nieuws onder de zon. Wie zich interesseert voor geschiedenis zal zich dat regelmatig realiseren. We leven anno 2013 in een financiële crisis met grote problemen in de bouw- en woningmarkt. In Baarn staan ongekend veel huizen te koop en bouwprojecten komen nauwelijks van de grond. Ook de crisisjaren van 1929 tot 1940 hadden hun weerslag op de woningmarkt. Toch werd in die tijd in Baarn door particuliere bouwmaatschappijen een nieuwe villawijk ontwikkeld in het bosgebied tussen de huidige Torenlaan, Vondellaan en Kettingweg. De gemeente Baarn stimuleerde deze ontwikkeling, ook al ging dit ten koste van het Pekingbosch, een 'uitloper' van het Baarnsche Bosch en ooit onderdeel van het landgoed Soestdijk.

Door: Marjo Stam

Baarn rond 1875

Vanaf de 17e eeuw voltrekt zich in en rond het agrarische dorpje Baarn een landschapstransformatie: rijke burgers afkomstig uit Amsterdam bouwen buitenplaatsen (o.a. De Eult, Soestdijk), leggen rondom lanen en bomenrijen aan en bevorderen de bebossing. In 1758 wordt het Baarnsche Bosch toegevoegd aan Soestdijk, terwijl een kwart eeuw later, rond 1790, de schatrijke Amsterdamse koopmanszoon Reinhard Scherenberg een gebied aankoopt dat grenst aan het domein Soestdijk, 'bestaande uit bosch, heide en bouwland, van aanvankelijk 21 ha. groot, waarop hij twee landhuizen in Chinese stijl, Cleyn Peking en Canton laat bouwen. [...] Vóór Cleyn Peking laat hij een vijver graven, de Scherenbergkom, later Pekingkom genoemd, die een heel schilderachtige plek in het Bosch vormde.'¹

Dit parkachtige bos kreeg in de volksmond de naam Pekingbosch.

Bouwexplosie

Voor na de aanleg van de spoorlijn Amsterdam-Amersfoort in 1874 wordt Baarn aantrekkelijk als (forenzen)woonplaats voor welgestelde Amsterdammers. In ruil voor een station met een koninklijke wachtkamer worden de gronden van prins Hendrik, broer van koning Willem III en toentertijd eigenaar van paleis Soestdijk en bijbehorende domeinen, onteigend.² De spoorlijn wordt door de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij (HIJSM) dwars door het Baarnsche Bos aangelegd. Prins Hendrik geeft ook toestemming tot het stichten van buitenplaatsen op zijn grond, waartoe hij bouwterreinen in erfpacht uitgeeft.³ Na zijn overlijden in 1879 verkoopt zijn erfgenaam - zijn broer koning Willem III - grote delen van de domeinen,

met name ten noorden van de spoorlijn, aan de centrumkant van Baarn. Koning Willem III roept daarvoor de Baarnsche Bouwterrein Maatschappij (BBM) in het leven. ⁴ Speculanten profiteren daar onmiddellijk van. Als eerste villawijk in Baarn is de wijk rond de Prins Hendriklaan aangelegd en rond de eeuwwisseling ontstaat – eveneens in het Baarnsche Bosch – de wijk rond het Wilhelminapark, met grote huizen voor de welgestelden. Ook de buitenplaats Schoonoord wordt in die jaren verkaveld en ontwikkeld, daar komen ‘villaatjes’ voor de minder rijken, net als in de wijk Transvaal (Bothalaan, Smutslaan etc.), waar villaatjes en burgermanswoningen worden neergezet door ‘kleine speculanten’. ⁵ Er wordt zoveel gebouwd dat zelfs overproductie dreigt. Baarn is een creatieve, energieke gemeente in ontwikkeling geworden en de villabewoners drukken een duidelijk stempel op het dorp. Vanuit particulier initiatief wordt in 1878 een gasfabriek opgericht, in 1885 volgt een waterleidingnet en in 1898 wordt een particuliere elektriciteitscentrale in gebruik genomen. Al in 1886 richten leden van de Baarnse elite de ‘Vereniging tot Verfraaiing van Baarn’ op.

‘Het hangmattenbos’

Toerisme

Ook zomer- en dagjesgasten trekken met de trein uit Amsterdam naar Baarn, waar vele pensions, hotels en een badhotel verrijzen. Een van de populaire plekken waar de zomergasten zich vermaken, is het Baarnse Bos en dan vooral in het deel aan de centrumkant van het spoor: het Pekingbosch dat in die tijd wel ‘het hangmattenbos’ wordt genoemd. In *Wandelingen door Gooi en Eemland* (1905) roemt professor J.A. de Rijk dit deel van het bos:

‘Ge wordt daar terstond getroffen door de idyllisch gelegen vijver de ‘Pekingkom’, met de daarnaast gelegen met dennen begroeide berg, die het verklaarde rendez-vous van de zomergasten vormt. Langs de heuvelachtige oever, door zachtgeurende dennen beschaduwde, kunt u zo rustig tot een ‘dolce far niente’ op het bed van mos neervlijen. Zie het jonge volkje dat de Amsterdamse grachten is ontvlucht de hoge Pekingberg op en af draven.’

Rond 1900 is het Pekingbosch met de huizen Cleyn Peking en Canton al een aantal malen van eigenaar gewisseld: kroonprins en latere koning Willem II komt na de Franse tijd in 1815 weer in het bezit van het domein Soestdijk en koopt dan ook Peking en Canton aan, totdat de koninklijke familie het in 1882 van de hand doet aan de Baarnsche Bouwmaatschappij die het vervolgens doorverkoopt aan o.a. burgemeester jhr. mr. B.Ph. de Beaufort en zakenman August Janssen.

Terugval

Aan het begin van de 20e eeuw bestaat Baarn vooral uit bos en plantsoenen met huizen die schuil gaan achter beplanting. De oorspronkelijke villabewoners zijn oud geworden, de vitaliteit van het dorp neemt af en de benaming van Baarn als 'het groene graf' duikt op. De elite komt via de gemeente steeds meer op voor het eigen groepsbelang en werkt bijvoorbeeld de komst van dagjesmensen en een stoomtram tegen. Vanuit het gemeentebestuur volgt een offensief: Baarn moet niet meer alleen een woonplaats zijn voor de elite, maar ook nieuwe bewoners aantrekken uit de gegoede middenstand, zoals dat ook in omliggende gemeenten als Bussum en Hilversum geschiedt.

In 1920 geeft de gemeenteraad toestemming om in het Wilhelminapark dubbele villa's te bouwen en in 1922 komt een uitbreidingsplan tot stand met als doel het verschaffen van woongelegenheden aan de gegoede middenstand. De crisis, met een grote werkloosheid onder arbeiders, geeft mede aanleiding om de uitbreiding van de Baarnse woonfunctie krachtig te bevorderen: nieuwbouw is goed voor de werkgelegenheid. Doordat de gemeente als gevolg van de liberale grondpolitiek in het verleden niet meer over eigen bouwterreinen beschikt, is men gedwongen deze uitbreiding te projecteren in het Pekingbosch, dat plaats moet maken voor een villawijk met huizen op ruime kavels en brede lanen, zodat er grote bomen kunnen staan. De gemeenteraad besluit tot aankoop van 11.250 m² grond.⁶

Moeizame ontwikkeling voormalig Pekingbosch

De plannen van het gemeentebestuur 'om het fraaie Pekingbosch, een der meest geliefde wandelreinen, vlak bij het station en dorpscentrum gelegen, te rooien teneinde er middenstandswoningen te bouwen' leiden tot felle protesten.⁷ Het verzet komt vooral van de gevestigde elite. Maar ook Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht keuren het uitbreidingsplan af met als argument dat er – door de eerdere bouwhausse – een grote leegstand van villa's bestaat in Baarn. De gemeente legt zich niet bij die afkeuring neer en gaat in beroep bij de Kroon die de uitbreidingsplannen uiteindelijk in mei 1925 goedkeurt. Het gemeentebestuur toont zich opgelucht over de positieve beslissing van de Kroon. Deze beslissing is in het belang van Baarn, zo schrijft het *Baarnsch Nieuwsblad*, omdat:

- Aan den desolaten toestand, waarin het voormalige Pekingbosch zich bevindt, zoo spoedig mogelijk een eind wordt gemaakt.
- Door dien wegeaanleg en straks door den bouw van huizen aan die wegen, velen aan 't werk zullen komen.
- De bouw van goede huizen tegen matige prijs de vestiging van personen en daardoor de bloei der gemeente zal kunnen bevorderen.
- Het een bekroning is van het mooie werk van Burgemeester en Wethouders en met name van de Wethouder Publieke Werken en zijn ambtenaren.
- Het een wenk is aan Gedeputeerde Staten om hun controleerende arbeid niet te veel op te vatten als de uitoefening van zekere curateele over onze gemeente.⁸

Op 29 mei 1925 meldt het *Baarnsch Nieuwsblad* over de plannen:

'Het eerste werk zal dan zijn doortrekking van de Prins Hendriklaan naar de Pekinglaan [de Torenlaan] en een weg loopende parallel met de Kettingweg, benevens de bouw van een vijftiental huizen voor mensen met een inkomen van 5 à 6 duizend gulden per jaar. [...] De eerste weg [de huidige Vondellaan], die zal lopen van den Stationsweg langs het Lyceum en de spoorlijn tot aan de Torenlaan, zal 18 meter breed zijn. De tweede [de huidige Nicolaas Beetslaan], die vanaf de eerste, parallel met den Kettingweg, naar de Torenlaan loopt, zal 12 meter breed zijn. Aan beide kanten van beide wegen zullen mooie bomenrijen worden aangeplant, met wandelpaden ernaast.'

De wijk komt niet zonder slag of stoot tot stand. De gemeente Baarn verkoopt de gronden door aan de Amsterdamse firma Vijn en Stol⁹ die het voormalige Pekingbosch zal gaan exploiteren. Maar zover komt het niet: nadat de firma begonnen is met het rooien van de bomen, vraagt ze de gemeente om medewerking en 'financiële steun voor het in exploitatie brengen als bouwterrein van de gronden, gelegen in het voormalige Pekingbosch'. Kennelijk gaat het niet goed met de Amsterdamse firma, bovendien betaalt ze de arbeiders slecht: In de gemeenteraad verklaart de heer Posthuma 'zich nu tegen het verlenen van de gevraagde medewerking, omdat de arbeiders, die in het Pekingbosch

Voorkant verkoopbrochure *Het wonen in Baarn*
(foto: M. Stam)

aan den arbeid worden gezet, in plaats van f 30,50 slechts f 25,-- per week als loon zullen krijgen'.¹⁰ De firma Vijn en Stol gaat failliet en de ontwikkeling ligt stil. Opnieuw komt er vanuit de Baarnse bevolking protest, maar de gemeente houdt vol. Een nieuwe exploitant dient zich aan: de N.V. Bouw- en Handelmij Vriesenburg III, wederom uit Amsterdam. Deze maatschappij pakt het groots aan, ze opent een eigen exploitatiekantoor aan de Vondellaan en publiceert de verkoopbrochure *Het wonen in Baarn – Exploitatie voormalig Pekingbosch* (z.j). Een brochure waarin alle marketingregisters worden opengetrokken: 'Tussen Hilversum en Amersfoort (...) ligt

een tuindorp, om zijn heerlijke schoonheid door velen gezocht en terecht door allen die het kennen als om strijd geprezen. Het is het vorstelijk [sic!] Baarn, met zijn pikant geurende dennenbosschen, zijn schaduwrijke beuken- en eikenlanen, zijn heide- en weidelandschappen, zijn zilveren riviergezichten, zijn oude buitenplaatsen en verzorgde tuinen en parken. Bijna geen plaats in ons land kan op zoo aristocratische schoonheid en voornaamheid bogen als Baarn.¹

Maar, zo maakt de brochure duidelijk, Baarn is meer dan alleen maar een pittoresk dorp. Het antwoord op de vraag of 'Baarn wel is meegegaan met z'n tijd en of het wel voldoet aan de eischen, die onze tijd stelt aan een goede, comfortabele woonplaats', is 'in elk opzicht bevredigend'. Er volgt een lange opsomming van pluspunten: de beschikbare verkeersmiddelen, het Verkeershuis, uitgaande van de Vereeniging voor Vreemdelingenverkeer 'Baarns Bloei' dat zorgt voor 'wekelijksche zomerconcerten, goede winteruitvoeringen en al wat het leven veredelen en veraangemen kan'; de aanwezige onderwijsinstellingen, alle kerkgenootschappen voor 'ieders godsdienstige behoefte', dag en nacht lokaal en interlokaal telefoonverkeer, ziekenhuis, artsen en tandartsen, en hygiëne en sport.¹¹ En op de vraag of dit alles wel te betalen is, vermeldt de brochure: 'De plaatselijke inkomstenbelasting is, dankzij de vele kapitaalkrachtige inwoners, zeer laag. [...] Op belastinggebied is Baarn dus zonder twijfel zeer voordeelig.'

De Bouw- en Handelmaatschappij Vriesenburg III schrijft zelfs een ontwerp-wedstrijd uit voor de te bouwen huizen. De ontwerpers moeten zich houden aan een aantal eisen: kavels van 500 m², en het moet gaan om 'eenvoudige landhuisjes met beneden 3 kamers en een keldertje en boven 4 slaapkamers, zoo mogelijk met badruimte, en bouwkosten niet hoger dan fl 6.000,-- '. Er volgen 127 inzendingen, waarvan vijftien ontwerpen worden bekroond.¹² De ontwerpen worden tentoongesteld in Het Baarnsch Lyceum, 'waar belangstellenden bij honderden toestroomden, uit alle oorden van ons land'. Uiteindelijk wordt slechts één ontwerp uitgevoerd: het huis aan de Vondellaan 55, ontworpen door de Groningse gemeentearchitect S.J. Bouwma.

Stagnatie bouw en verkoop

De N.V. Vriesenburg III bouwt een aantal villa's aan de Nicolaas Beetslaan, maar ondanks alle inspanningen stag-

Een van de winnende ontwerpen: Vondellaan 55

neert de verkoop van kavels en huizen. Wel geeft de gemeenteraad op 3 december 1927 toestemming om een deel van deze terreinen van het voormalige Pekingbosch te mogen bestemmen tot bebouwing met een concert- en toneelzaal. De N.V. Vriesenburg III biedt daarop de Raad van Beheer van de Vereniging Musis Sacrum, die zich al jaren beijvert voor de realisatie van een dergelijke zaal én een amusementspark in Baarn, aan om op voordelige voorwaarden een stuk grond te kopen. Daarmee raakt de langgekoesterde wens van deze vereniging in vervulling. De gemeente weigert echter garant te staan voor de financiering van dit culturele trefpunt dat Musis Sacrum zal gaan heten, zodat deze particulier ontwikkeld en geëxploiteerd wordt. Het gebouw verrijst in het midden van het voormalige Pekingbosch, met de entree aan de Nicolaas Beetslaan 31. De concert- en toneelzaal wordt op zaterdag 27 oktober 1928 feestelijk geopend met de voorstelling van *As you like it* van Shakespeare.

Musis Sacrum aan de Nicolaas Beetslaan

Ook Het Baarnsch Lyceum, in die tijd gehuisvest in de villa Waldheim aan de Vondellaan, komt in het bezit van 'een model sportterrein in het voormalig Pekingbosch, vlakbij Musis Sacrum gelegen.'¹³ Verder lijkt de ontwikkeling stil te liggen. In een verslag van de gemeenteraad, zoals weergegeven in het *Baarnsch Nieuwsblad* van 11 januari 1929, valt te lezen:

'Wat er met de Peking-woestenij moet gebeuren is spr. niet duidelijk. De omgeving van Musis Sacrum is werkelijk verschrikkelijk (...) We moeten of de zaak dicht laten groeien of het voor een prikje terug zien te koopen en er een park aanleggen, een muziektent plaatsen en er 's Zondagsmiddags mooie concerten laten geven.'

In 1929 staat er wekelijks in het *Baarnsch Nieuwsblad* een advertentie waarin villa's, landhuizen en bouwterreinen in het Pekingbosch worden aangeboden, maar kennelijk mag ook dat niet baten. In 1930 verschijnt er onder de kop 'Eindelijk Verkocht' in het *Algemeen Handelsblad* dit bericht: 'De makelaarsfirma Van Eijck en Van de Ende te Amsterdam heeft gisteravond voor fl. 206.455,- in publieke veiling het Pekingbosch te Baarn gekocht.'¹⁴

Ook de nieuwe exploitant heeft op het hoogtepunt van de economische crisis moeite huizen of kavels te slijten. Het lijkt een gebed zonder einde te worden en in 1932 wordt er door een lid van de gemeenteraad nog immer geklaagd over de desolate staat waarin het

Advertentie exploitatie van het voormalige Pekingbosch te Baarn (foto: M. Stam)

Pekingbosch (en Baarn) zich bevindt: 'Wat is de reden, dat Baarn niet meer groeien wil? Baarn gaat hopeloos achteruit. Vele huizen staan leeg: te huur of te koop. Dat moet het College buitengewoon groote zorgen baren [...]. Alles ademt hier verwildering en ontred- dering: zie het Pekingbosch. Daarbij ligt de Torenlaan, die we van het Koninklijk Huis hebben cadeau gekregen. [...] Is het geen schande, dat dit cadeau zoo schromelijk verwaarloosd wordt? Het ziet er verwilderd uit, alles draagt het stempel van verregaande verwaarlo- zing.'¹⁵

Uit het *Adresboek voor de Gemeente Baarn*, waarin alle straten en huisnum- mers staan vermeld, blijkt dat er in 1930/31 dertien namen en huisnum- mers zijn op de Nicolaas Beetslaan en twaalf op de Vondellaan. De Bilderdijklaan, de Da Costalaan en de De Genestetlaan staan dan nog niet vermeld. In de editie van 1934 treffen we vijftig huisnummers en vierentwin-

tig namen van bewoners aan op de Nicolaas Beetslaan, twee namen op de Bilderdijklaan, één op de Da Costalaan en negentien op de Vondellaan. De De Genestetlaan wordt ook in deze uitgave nog niet genoemd.

Aantrekkelijke jaren '30-wijk

Pas in de daaropvolgende jaren, als de conjunctuur verbetert, stijgt de belang- stelling verder en raken eindelijk alle geplande kavels en huizen ontwikkeld en bewoond, mede omdat het aanvan- kelijk uitblijven van kopers en huurders de prijzen en huurwaarden sterk had gedrukt.¹⁶ Na de oorlog worden de nog open ruimten in het voormalige Pekingbosch volgebouwd met kleinere bungalows en met vrijstaande en dub- bele woningen. De sloop van Musis Sacrum in 1976 zorgt ervoor dat ook dit stuk grond bebouwd wordt met woningen. 'Omdat de huizen niet door één aannemer, maar door meerdere speculanten of aannemers werden ge- bouwd, werd de eentonigheid en uni- formiteit [...] volstrekt vermeden, zodat er een aantrekkelijke buurt ontstond'¹⁷ in een royale, groene en rustige woon- omgeving; een wijk die tot op de dag van vandaag haar aantrekkingskracht heeft behouden. ■

Villa's aan de Nicolaas Beetslaan

Fotoverantwoording

Tenzij anders vermeld, zijn de gebruikte foto's afkomstig uit het archief Historische Kring Baerne.

Bronnen

Archief Historische Kring Baerne

Baarnsch Nieuwsblad

Digitale krantenarchieven *Algemeen Handelsblad*, *Gooi- en Eemlander*, *Nieuwe Rotterdamse Courant*, *Utrechts Nieuwsblad*

Booij-de Jongh, W.: 'De geschiedenis van het hotel Zeiler' in *Baerne*, 2009-4.

Coppens, Th.: 'Een Amsterdamse Patriciërsfamilie in Baarn' in *Tussen Vecht en Eem*, 1990-5

Gaasbeek, F. e.a.: *Baarn, Geschiedenis en architectuur, Monumenten-Inventarisatie*, provincie Utrecht, Zeist, 1994

Geerts, A.: 'Een zoektocht naar de historie van Villa Euxina' in *Baerne*, 2009-4

Grotendorst-Doornekamp, G.H.: 'Uit Baarn's geschiedenis' in *Tussen Vecht en Eem*, 1990-5

Hoekveld, G.A.: *Baarn, schets van de ontwikkeling van een villadorp*, Baarn, 1964

Kingma, J.: *De magie van het jaren '30 huis*, Bussum, 2013

Kruidenier, J.C.: 'Muis Sacrum - Opkomst en ondergang van een Baarnse schouwburg' in *Tussen Vecht en Eem*, 1990-5

Rijk, prof. J.A. de: *Wandelingen door Gooi en Eemland*, 1905.

Noten

1 'De Buitenplaatsen Peking en Canton te Baarn' in *Maandblad van Oud-Utrecht*, 18e jaargang no. 9, 1943, p. 66.

2 Booij-de Jongh, W., p. 10-11

3 Hoekveld, G.A., p. 105

4 Geerts, A., p. 13-22

5 Hoekveld, G.A., p. 125

6 *Nieuwe Rotterdamse Courant*, 19-05-1925: 'De Kroon heeft het raadsbesluit tot aankoop van 11.250 m², grond in het Pekingbosch, waaraan Ged. Staten van Utrecht hun goedkeuring hadden onthouden, goedgekeurd.'

7 Hoekveld, G.A., p. 156-158

8 *Baarnsch Nieuwsblad*, 22-05-1925

9 Hoekveld, G.A., p. 167

10 *Nieuwe Rotterdamse Courant*, 29-08-1925

11 De brochure noemt nog niet de muziek- en toneelzaal Muis Sacrum, zodat de brochure in ieder geval vóór 1927 moet zijn gepubliceerd.

12 O.a. van de architecten H. Sutherland uit Rotterdam, S.J. Bouma uit Groningen, J.B. Fels uit Den Haag en de in Baarn bekende J.C. van Epen uit Hilversum.

13 *Baarnsch Nieuwsblad*, 30-12-1932

14 *Algemeen Handelsblad*, 16-10-1930

15 *Baarnsch Nieuwsblad*, 23-12-1932. Aan het woord is de heer Van Calmthout, sociaal-democraat.

16 Kingma, J. p. 73

17 Hoekveld, G.A., p. 168

GIFTEN EERSTE KWARTAAL 2013

Collage van de giften (foto: J. Volland)

De collectie van de Oudheidkamer is de laatste maanden verrijkt met de volgende artikelen: van de Baarnse Voetbalvereniging een zakhorloge met inscriptie mei 1928, een soeplepel uit 1958 van de jeugdafdeling en een polshorloge 'uit dank' uit 1958; een uit munten geslagen 22-delig poppenserviesje met dienblad; een houten leger-

truck die door de bevrijders werd uitgedeeld aan schoolkinderen (gift van de heer F. Prins, Naarden); een koperen eierwarmer; een koperen babykruik (gift van mevrouw Uhlenbusch, Baarn); drie clichés van hotel Zeiler (gift van de heer F. Zeiler); een 'mini' Mercedes bestelbus met opschrift Bosch & Keuning, Baarn (gift van de heer W. Hazeu, Baarn) ■

EXPOSITIE 'GELUKKIG HEBBEN WE DE FOTO'S NOG!!'

De nieuwe tentoonstelling van de Historische Kring Baerne is op 25 mei jl. geopend, onder een thema dat eigenlijk niets aan de fantasie overlaat. Maar het is ook een thema met een wat trieste achtergrond. Want als je blij moet zijn dat je de foto's nog hebt, ben je dus niet echt blij, omdat het onderwerp van de foto er immers niet meer is.

Door: Ton van den Oudenalder

Baarn telde in het verleden vele honderden villa's en gelukkig staan daarvan nog steeds heel wat overeind. Maar helaas zijn er in de loop der jaren ook veel panden gesloopt en die staan dit keer centraal in de Oudheidkamer. Het is bijna ondoenlijk alle gesloopte villa's te behandelen in één tentoonstelling, ook al om dat we niet van al deze villa's over foto's beschikken. Er is een selectie gemaakt van 21 bekende, maar ook minder bekende, en zelfs vrij onbekende villa's. De foto's worden vergezeld van achtergrondverhalen over het ontstaan, verhalen over de bewoners en informatie over de sloop. Ter afronding laten we bij bijna alle verdwenen villa's zien wat er voor in de plaats gekomen is. Kortom, het levensverhaal van de villa in woord en beeld. Aan u het oordeel of die vervangende bouw wel of niet een aanwinst voor ons dorp is.

Een tentoonstelling die, zowel voor de geboren Baarnaars als de hier niet geboren inwoners, een leuk en interessant beeld geeft van de glorie van weleer. Ongetwijfeld komen oude herinneringen boven bij het bekijken van de afbeeldingen en het lezen van de teksten. De toegang is natuurlijk gratis en u bent van harte welkom tijdens de openingstijden van de Oudheidkamer.

Vermoedelijk een overbodige aanvulling, maar voor de zekerheid toch maar even: heeft u nog leuke foto's van oude villa's, dan zouden wij die graag willen scannen ter uitbreiding van onze collectie in de beeldbank.

Beschikt u over objecten uit oude villa's en vraagt u zich af wat u daarmee aan moet, laat het ons dan ook weten, want wij zouden er erg blij mee zijn. ■

JAN VAN JAN VAN TEUS VAN OUWE COBUS

Leven en werken van Jan Dorrestijn

Autorijden kan bijna iedereen leren, daarvoor hoeft je niet naar school te gaan. Jan Dorrestijn ging dat niet lang. Op z'n vijftiende haalde zijn vader hem van de ambachtsschool af en zette hem op de tractor. Nu, 58 jaar later, heeft hij een boek geschreven over zijn leven: *Jan van Jan van Teus van ouwe Cobus*. De schrijver van dit artikel mocht het boek redigeren. Het is niet in de handel, maar wordt uitgedeeld in de familie. Uit zijn verhaal blijkt dat je ook niet lang naar school hoeft te gaan om een goede ondernemer te worden. Veel geld hoeft je evenmin te hebben, zolang je maar vindingrijk bent en goed samenwerkt.

Door: Johan Hut

Opa Teus Dorrestijn werd geboren in 1865 in Driebergen. Met zijn vrouw Jannetje de Bruin, die uit Baarn kwam, dreef hij een melkwinkeltje aan de Ruitersweg in Hilversum. Zijn zoon Jan (1910), de jongste uit een gezin van negen, verloor op zijn tweede jaar zijn moeder en op zijn achtste zijn tweede moeder, die met zijn vader nog twee kinderen had gekregen. Teus overleed aan open tuberculose, waarna alle elf de kinderen naar een kindertehuis gestuurd werden.

Jan ging op zijn veertiende werken bij zijn vijftien jaar oudere broer Gijs. Die handelde in paarden en knapte wagens op. Toen Jan zijn rijbewijs had gehaald, werd hij taxichauffeur bij Gooitax. Hij begon voor zichzelf met een lening van een vaste klant. Stuivertax heette zijn bedrijf, want voor een stuiver bracht hij je in Hilversum overal naartoe.

Jan trouwde met Grietje Rebel en verhuisde naar de Lindelaan in Baarn. Op

De cover van het boek: Jan als baby met zijn vader.

21 december 1939 werd hun oudste zoon Jan geboren, de hoofdpersoon van dit verhaal. Later volgden Henk, Teus, Greet, Gijs, James en Janny.

Vader Jan Dorrestijn verkocht zijn taxi, verhuisde naar de Sparrenlaan en begon een melkafgiftestation. Hij haalde melkbussen op bij boeren en bracht ze naar een zuivelfabriek. Er volgden wat verhuizingen, via Eembrugge en de Balistraat (met een bedrijfsruimte op de plek waar nu de Plantage is) terug naar de Sparrenlaan. Vader kocht daar het pand van zijn broer Teus (niet te verwarren met hun vader Teus), die daar een bandenhandel dreef. Alle Dorrestijns hebben wel iets met vervoer te maken. Jan kocht het pand Verbindingsweg 7 erbij. Daar woonde een huurder in, maar het huis had een grote tuin en daarin was ruimte voor een loods met vrachtwagens. Die ruimte was voorlopig nog lang niet gevuld.

Aan de Verbindingsweg bestaan nog steeds de zeven garageboxen. Ongelofelijk dat in dat smalle straatje ooit een transportbedrijf met vrachtwagens was gevestigd. Bij de personenwagens staan zoon Jan (links) en vader Jan.

Zoon Jan (van Jan) was niet pienter genoeg voor de ulo en ging naar de ambachtsschool. Jan vervoerde de melk intussen op een tractor met aanhangwagens, dat was goedkoper dan met een vrachtwagen. Chauffeurs vonden dat niet leuk en op een gegeven moment zei vader tegen Jan: 'Kom jij maar van dat schooltje af, jij weet al wel genoeg.' Zo kreeg Jan zijn eerste baantje: melk halen bij kleine boeren in Laren en brengen naar een fabriek in Hilversum. Een van zijn leraren kwam nog wel protesteren, die wilde dat Jan machinebankwerker of automonteur zou worden. Jan was vijftien, een jaar te jong om tractor te rijden, maar voor controles door de politie leerde hij een andere geboortedatum uit z'n hoofd.

Jonge ondernemer

In juni 1958 ging Jan Dorrestijn in militaire dienst, waar hij natuurlijk chauffeur werd. Na het vervullen van die plicht werd hij weer chauffeur bij zijn vader. Op 8 februari 1963 trouwde hij met Jenny Annot. Aan het huis van zijn ouders bouwde hij illegaal een kamertje. Elke avond moest hij het bankstel aan de kant zetten en het opklapbed naar beneden halen.

De zaken gingen intussen slecht. Vader wilde van een van zijn melkritten af en bood die inclusief tractor en aanhangers aan Jan aan. Die sloeg het aanbod af en ging een baan zoeken, die hij in Amsterdam vond als chauffeur op een olietankwagen. Op een dag bood zijn werkgever hem aan een nieuw Avia-

pompstation in Soestduinen te gaan leiden. Jan nam het in overweging, maar een week later overleed plotseling zijn vader, in december 1963. Jan nam het bedrijf over, ondanks een negatief vermogen, dus met meer schulden dan bezittingen. Hij had kunnen weigeren, maar vond dat hij het aan zijn vader verplicht was om de zaak vlot te trekken. Jan was 23 jaar. Tegen zijn vier jongere broers zei hij: 'Ik ga eerst alleen de schuld aflossen en mede met jullie steun hoop ik jullie later goed te kunnen belonen. Maar ik wil alleen de baas zijn en de verantwoordelijkheid dragen.' Als oudste broer voelde hij zich een soort vader. Het was een historische beslissing, want voor zover zijn broers in de zaak hebben meegewerkt, waren zij altijd werknemers. Wel met winstdeling, maar Jan bleef altijd de enige eigenaar.

Jan Dorrestijn had al jong een goed zakelijk inzicht. Hij had uitgerekend dat zijn vader eigenlijk te weinig kreeg voor zijn melkritten. Op z'n 24e zat hij eens bij de grote afnemer, de Verenigde Gooische Melkcentrale, in vergadering met twee directeuren en een econoom. Jan wilde een hogere vergoeding, waarop de hoge heren zeiden: 'Als je kunt aantonen dat we te weinig betalen, dan zul je meer krijgen.' Dorrestijn legde rustig uit dat hij hetzelfde uurtarief (17,50 gulden) hanteerde als een timmerman, maar dat die een gereedschapskist had van 300 gulden, terwijl hij in een vrachtwagen van 30.000 gulden reed. De heren wezen zijn voorstel eerst af, maar de jonge Dorrestijn hield vol en kreeg toch een flinke verhoging.

Een van de vrachtwagens met chauffeur Gerard Tolboom. Hij werd later bij garage Kooij een bekende taxichauffeur en ambulancebroeder.

Het kamertje aan de Sparrenlaan werd in 1965 te klein na de geboorte van het eerste kind, Monique. Uit de boedel van zijn vader nam hij het huis aan de Verbindingsweg over, waar de huurder inmiddels uit was. Het moest worden opgeknapt, maar dat was te duur. Jan besloot het te slopen (dat deed hij zelf) en de stenen te laten hergebruiken voor een nieuw huis.

Twee keer vier hectare

Van melkritten stapte Dorrestijn over naar andere vormen van transport. Het bedrijf groeide en werd veel te groot voor de smalle straten op de oude Oosterhei. Hij richtte zijn ogen op het jonge industrieterrein Noordschil, waar Conimex, Van Ijken Metaal, Mercurius Golfkarton en Nijhof de eerste vestigingen waren. Wethouder Dumont vertelde hem echter dat de Noordschil geen

plaats was voor een transportbedrijf en dat hij maar naar Almere moest verhuizen. Dorrestijn zette echter door en kocht van Dirk van der Grift vier hectare tussen de A1 en de Drakenburgerweg, voor de agrarische prijs van 3 gulden per vierkante meter, dus 120.000 gulden. Door de wethouder werd hij vervolgens uitgelachen. Ja, de gemeente wilde het industrieterrein wel uitbreiden, maar niet waar zijn grond lag. Dat zou nog wel twintig jaar weiland blijven! De gemeente had een aangrenzend stuk van toevallig ook vier hectare op het oog. Dorrestijn liet het er niet bij zitten en vond uit wie de eigenaar was. Dat bleek baron Van Leeuwen Boomkamp te zijn die op een landgoed bij Nijkerk woonde. Aanvankelijk zat het tegen, want de baron verwees hem naar zijn rentmeester en die vroeg 16 gulden per vierkante meter, met de woorden: 'Weet je wel dat die grond wel eens industrieterrein zou kunnen worden?' Ja, daarom wilde Dorrestijn die grond juist kopen.

Er gingen twee jaren voorbij en de situatie op de Verbindingsweg werd onhoudbaar. Op een dag belde Dorrestijn opnieuw met de baron. Die vertelde dat de gemeente Baarn belangstelling had, maar hij had een hekel aan gemeenten, vanwege een akkefietje met de gemeente Nijkerk over een fietspad over zijn landgoed. Dorrestijn had het geluk dat de rentmeester met vakantie was. Hij mocht met de baron zelf komen praten en viel bijna van zijn stoel, toen hij hoorde dat hij de grond voor

3,50 gulden per vierkante meter mocht kopen. Hij had opeens acht hectare op de Noordschil en de gemeente Baarn kon niet meer om hem heen, letterlijk en figuurlijk.

De wethouder was boos en zei dat Dorrestijn de tweede vier hectare maar het beste aan de gemeente kon verkopen. Die zou het dan bouwrijp maken en dan mocht Dorrestijn een stuk terugkopen. Die wilde dat natuurlijk niet en zei dat de gemeente van hem de grond mocht kopen die hij over had, na zelf een gebouw te hebben neergezet. Er werd een onderhandelaar aangesteld en uiteindelijk, in 1980, verkocht Dorrestijn 6,8 hectare aan de gemeente en hield hij 1,2 hectare zelf. Aan de gemeente betaalde hij wel een bedrag voor het aanleggen van een ontsluitingsweg.

Het bouwrijp maken regelde hij zelf op diverse slimme manieren. Dat moest wel, want het geld ervoor had hij niet. Zo verkocht Jan zand aan een bedrijf dat een golfbaan aanlegde en liet het gat opvullen met puin van een sloopbedrijf. Op die manier hoefde hij noch voor het afgraven, noch voor het opvullen te betalen.

Het gemeentebestuur was niet blij met deze gang van zaken. Bij de eerste bewoners van de Noordschil had Baarn zelf de agrarische grond aangekocht, vervolgens het bestemmingsplan veranderd en het toen als industriegrond verkocht. Die winst kon de gemeente bij Dorrestijn niet meer boeken.

Eemnesserweg 12, postbus 97, 3740 AB Baarn
Telefoon: (035) 541 33 21, telefax (035) 541 81 53
E-mail: info@debaarnsenotarissen.nl

ingepast

Communicatie

- Helpt ondernemers professioneel en positief in de publiciteit te komen
- Ondersteunt organisaties in het verbeteren van de samenwerking
- Versterkt het contact tussen bewonersgroepen en instanties

Inge Pastoor
communicatieadviseur en projectleider

- www.ingepast.nl
- mail@ingepast.nl
- 06 - 55 70 25 91
- Twitter @IngePastoor

Uw oude of nieuwe huis meesterlijk geschilderd?

SCHILDERSBEDRIJF

u.d. Horst

CANTONLAAN 1 - 3742 CH BAARN
TEL. (035) 542 28 93 - FAX (035) 543 02 58

Voor Baarn en omstreken van oudsher bekend

Welkom bij Eethuys-Cafe "De Generaal"

Eethuys-Cafe "De Generaal" is gesitueerd in het stijlvolle monumentale pand uit 1870 dat in haar oorspronkelijke functie jarenlang dienst heeft gedaan als station Baarn, inclusief wachtkamer voor de Koninklijke familie. Het restaurant grenst aan het populaire wandel- en fietsgebied het Baarnsche Bos en is gemakkelijk bereikbaar met de trein of de auto (parkeren gratis).

Dagelijks geopend

Eethuys-Cafe "De Generaal" is dagelijks geopend vanaf 10:00 uur. De keuken is vanaf 12:00 uur geopend, waarna het ook mogelijk is om uit de zeer gevarieerde menukaart te bestellen.

Groot terras

Het restaurant beschikt over twee ruime zalen en een groot terras. In de zomer is het mogelijk, zolang het weer het toelaat, om buiten te dineren. Reserveren is niet noodzakelijk maar wordt echter wel aangeraden.

Wij staan u gaarne telefonisch te woord voor verdere vragen of reserveringen Eethuys-Cafe "De Generaal", Lt. Generaal van Heutszlaan 5, 3743 JL Baarn - Tel: (035) 5421784.

APOTHEEK JULIUS

Sinds 1886

M.A. Smulders - de Jong apotheker

UW GENEESMIDDEL ONZE ZORG

Laanstraat 26, 3743 BG Baarn

Telefoon (035) 5412432

Fax (035) 5421021

E-mail apotheekjulius@ezorg.nl

www.apotheekjulius.nl

AL 35 JAAR STERK IN:

- TAPIJT
- LAMINAAT
- GORDIJNEN
- VITRAGE
- RAAMDECORATIE
- MEUBELSTOFFERING
- BEDDEN
- BOXSPRINGS
- DEKBEDDEN EN
KUSSENS
- BEDTEXTIEL

VAKKUNDIG,
ERVARING, SERVICE EN
EEN DESKUNDIG
ADVIES

DE WOON- EN SLAAPSPECIALIST VAN BAARN E.O.

jan buis

NIEUWSTRAAT 24-27, 3743 BK BAARN

WONEN: TEL. 035-5412600

SLAPEN: TEL. 035-5413076

juwelier
van doorm

Al vier generaties liefde voor 't vak.

Brinkstraat 14-16 3741 AN Baarn Tel: 035-5413107
info@juweliervandoorm.nl www.juweliervandoorm.nl

GALERIE-INLIJSTATELIER DE ZOETE INVAL

- * litho's – zeefdrukken – etsen - gravures en foto's van Oud Baarn.
- * keus uit meer dan 100 diverse houten lijsten
- * facetspiegels in vele maten met een lijst die U zelf uitzoekt
- * passe-partouts in alle maten en kleuren
- * ook rond en ovaal en meerdere uitsnijdingen

Pr. Marielaan 21 Baarn. 035-5412781

open: woensdag tot en met zaterdag doorlopend van 11.00-16.00 uur

www.galeriedezoeteinval.nl

Showbizz op de Noordschil

De verhuizing had nog wel voeten in de aarde, want de Componistenbuurt protesteerde massaal. Dorrestijn vond dat kortzichtig: 'Iedereen wil een goed en mooi huis, maar niemand wil de werkplaats of fabriek zien waar het gemaakt wordt en het materiaal waarmee het getransporteerd moet worden.' Op een vrijdag gaf hij zijn chauffeurs de opdracht alle tien de vrachtwagens in de Bachlaan neer te zetten en daar het weekend te laten staan. Zo kon de Componistenbuurt ervaren wat de oude Oosterhei met z'n smalle straatjes iedere dag meemaakte. 'Componistenbuurt opgeschrikt door geparkeerde weggeuzen', kopte de *Baarnsche Courant* die maandag.

Dorrestijn kreeg de bouwvergunning en zette een hal neer voor 1,8 miljoen gulden. De ING vroeg voor de hypotheek het huis aan de Verbindingsweg als extra dekking, omdat de hal niet te

verkopen of te verhuren was. Dorrestijn weigerde dat.

Korte tijd later las hij in de *Gooi- en Eemlander* een advertentie dat het theaterbureau van Joop van den Ende, van wie Jan nog nooit had gehoord, een hal zocht voor het opnemen van grote televisieshows. Zijn hal bleek het meest geschikt, want Van den Ende koos Baarn uit een lijst van 31 kandidaten. Dorrestijn zou voor drie maanden 100.000 gulden ontvangen. Jan droog: 'Dat was heel veel geld voor een pand dat volgens de ING niet te verkopen of te verhuren was.'

De gemeente, Siem Teeling was inmiddels de verantwoordelijke wethouder, ging echter niet akkoord. Het paste niet in het bestemmingsplan. Dorrestijn was verbijsterd. Nederland zat in een enorme economische crisis (begin jaren tachtig), er heerste grote werkloosheid en Baarn joeg simpelweg de kip met de gouden eieren weg. Van den Ende kon niet wachten en vestigde zijn bedrijf in de oude bloemenvelding van Aalsmeer. Ook daar paste het niet in het bestemmingsplan, maar daar was de gemeente vindingrijker. De nu zo beroemde tv-studio van Aalsmeer had in Baarn kunnen staan als het gemeentebestuur dat gewild had. Van den Ende wilde zelfs meer ruimte, hij vroeg of Dorrestijn het transportbedrijf wilde verplaatsen] zodat er meer studioruimte beschikbaar kwam. En Jan wilde met zijn transport best naar een andere plaats in Midden-Nederland. Dorrestijn: 'Er is later nooit meer iets geweest dat me zakelijk meer

pijn heeft gedaan dan deze domme, kortzichtige besluitvorming van het toen zittende college van burgemeester en wethouders van Baarn.'

In een persoonlijk gesprek verdedigde Teeling zich: 'Jij doet ook zomaar zonder met ons te overleggen, gaat maar zo in je hal iets anders doen dan waarvoor een vergunning is verleend.' Dat was inderdaad waar en de twee spraken af voortaan beter overleg te voeren. Dat gebeurde ook. Nadat een aanvankelijk veelbelovend contact met John de Mol afketste, haalde Dorrestijn als eerste klant de AVRO binnen met de drama-serie *De Brekers*, waarin John Kraaijkamp, Rijk de Gooyer en Adèle Bloemendaal speelden.

Hobbyboer

In 1985 legde Jan Dorrestijn zich volledig toe op het bouwen van een studio naast het transportbedrijf en vervolgens op de exploitatie ervan. Zijn broer Gijs kreeg de leiding over transport en overslag. In datzelfde jaar nam hij in Beverwijk het stuwadoorsbedrijf Wijtvliet over. Een stuwadoorsbedrijf houdt zich bezig met het laden en lossen van zeeschepen. Een nuttige overname, want die lading moet natuurlijk ook het land in worden gebracht en leverde dus nieuwe klanten op voor het transportbedrijf. Broer James werd directeur.

Jan Dorrestijn bleef overal eigenaar van, maar liet zijn broers altijd goed in de winst delen. Op z'n zestigste wilde hij stoppen, had hij altijd gezegd. Dat mag ook wel, als je op je vijftiende bent

begonnen. En zo gebeurde het ook, in 2000 droeg hij alle bedrijven (transport, stuwadoor en studio) over aan Gijs en James. Een paar jaar later splitsten de zaken: Gijs en zijn zoon Remco deden het transport, James en zijn zoon Danny hielden het stuwadoorsbedrijf waarvan James al directeur was. De studio verkochten ze buiten de familie. Gijs en Remco verhuisden het transportbedrijf naar Soest, waar ze groeiden naar ongeveer vijftig werknemers. Omdat Jan niet stil kan zitten, bleef hij zich met de studio bemoeien en na tien jaar werd hij zelfs weer voor een kwart eigenaar.

In 1989 had Jan Dorrestijn een boerderij met tien hectare grond gekocht aan de Wildenburglaan, tussen kasteel Groeneveld en (later) het Bomencentrum. Vier jaar deed hij over de verbouwing van het woonhuis. In een tweede huis op het terrein woont zijn zoon Robert. De dieren onderhield hij jarenlang als hobbyboer, daar is hij onlangs mee gestopt. In de stal zette hij wat bijzondere wagens neer en bouwde hij een kantoor. Alles bij elkaar veel ruimte, als je bent begonnen in een kamertje met een opklapbed. ■

Naschrift

Het boek Jan van Jan van Teus van ouwe Cobus is zoals gezegd niet in de handel verkrijgbaar, maar het is niet geheim. Sterker nog, het is in te zien op de website <http://dorrestijn.zxq.net>. Daar krijgt de lezer zelfs meer te zien dan in het boek, want het digitale exemplaar bevat links naar filmpjes.

EXCURSIE OVER EN LANGS DE EEM

Zaterdag 21 september a.s. wordt u een interessant programma over de Eem en de aanpalende polders aangeboden. Auteur Wulfred Hofland neemt u op de fiets mee en vertelt onderweg op bepaalde plekken over de geschiedenis van het gebied. Er zijn plannen om ook de geschiedenis van de loop van de Eem in een lezing te gieten, zodat u een compleet beeld van deze belangrijke waterweg krijgt die veel voor Baarn en omgeving heeft betekend.

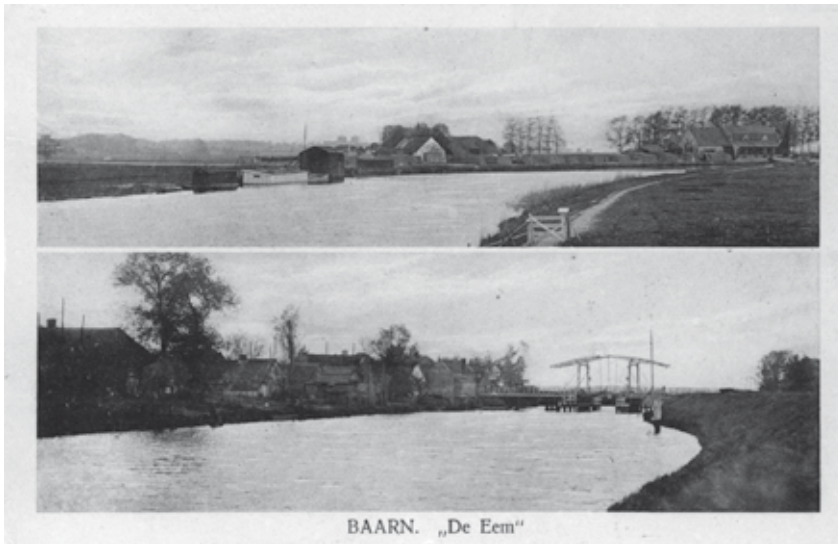
Mocht u niet in staat zijn om langere afstanden te fietsen, dan zorgen wij voor vervoer naar de plekken waar halt wordt gehouden. Verder wordt u een lunch aangeboden, logischerwijs bij restaurant Eemlust dat ook het punt van vertrek en aankomst zal zijn.

Programma

9:30 uur verzamelen bij restaurant Eemlust, Eemweg 72 te Baarn
9:45 uur vertrek o.l.v. Wulfred Hofland
13:00 uur lunch bij restaurant Eemlust
13:30 uur lezing in restaurant Eemlust
15:30 uur afluiting

Deelname

De kosten voor deze dag bedragen € 35 per persoon, lunch en consumpties inbegrepen. Vriendelijk verzoek uw deelname vóór 15 juli a.s. te bevestigen via betaling van het bedrag naar rekeningnummer 30.47.28.292 o.v.v. het aantal personen en of u wel/niet met de fiets komt. Mocht u vragen hebben over deze excursie, kunt u contact opnemen met Henriëtte Beuk via jetbeuk@casema.nl.

NOODZIEKENHUIZEN

In de oorlog waren er in Baarn twee noodziekenhuizen, één aan de Spoorweglaan (nu Gerrit van der Veenlaan) en één aan de Nassaulaan. Hieronder volgt het verslag van een zoektocht naar meer informatie hierover, zoals waarom de vestiging van noodziekenhuizen, waar precies, wanneer, van wie waren de gebouwen en wie werkten daar en hoe.

Door: Willemijn Booy-de Jongh

Bij het schrijven van mijn vorige artikel over drie pioniers van Baarn naar Bergen aan Zee had ik veel contact met mevrouw Nettie Zeiler (toen 92 jaar) uit

Frits en Net Zeiler

Bergen (NH). Haar vader C.F. (Frits jr.) Zeiler was de broer van de twee dames Zeiler, die hotel Zeiler in Baarn, tegenover het station leidden. Hij was getrouwd met J.T.G. (Net) van Aaken en zij hadden in Bergen aan Zee het heel grote hotel Nassau-Bergen gedreven, dat in de Tweede Wereldoorlog door de Duitsers met de grond gelijk gemaakt was. Daarom waren hij en zijn vrouw, en ook andere familieleden, toen ingetrokken bij hun familie in hotel Zeiler in Baarn, waar Frits jr. helaas op 13 november 1944 stierf (zie *Baerne* 2011-3).

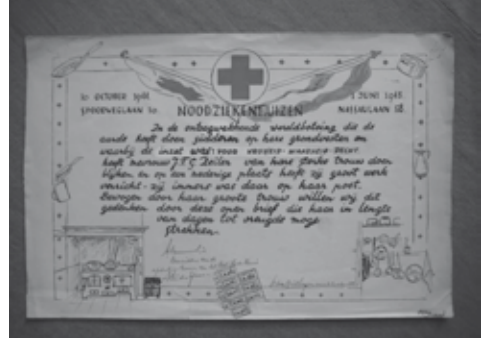
Nettie Zeiler vertelde me dat haar moeder in de oorlog in Baarn de leiding had gehad over de keuken van een noodziekenhuis aan de Spoorweglaan en daar tegelijkertijd ook kookte voor een tweede noodziekenhuis aan de Nassaulaan. Met haar hotelervaring was zij daarvoor natuurlijk de aangewezen persoon. Zijzelf had haar moeder daarbij een tijd geassisteerd. Nettie liet me een oorkonde zien, die haar moeder na de oorlog van het Rode Kruis, als dank voor haar werk gekregen had. Ook had zij twee herinneringsspeldjes ontvangen en later...

Twee herinneringsspeidjes

een fiets! Er waren tenslotte door de Duitsers in de oorlog heel wat fietsen gevorderd, dus een nieuwe fiets was toen een praktisch cadeau.

In de oorkonde lezen we dat mevrouw J.T.G. Zeiler in dat noodziekenhuis gewerkt had van 10 oktober 1944 tot 1 juni 1945 en dat de adressen van de beide noodziekenhuizen Spoorweglaan 10 en Nassaulaan 58 waren. De Spoorweglaan werd na de oorlog Gerrit van der Veenlaan genoemd, naar de bekende verzetsheld. Dochter Nettie Zeiler vertelde verder: 'Toen in de oorlog in 1944 de geallieerden oprukten en er gevreesd werd voor vele gewonden bij gevechten, vond het Rode Kruis het raadzaam om in Nederland verschillende noodziekenhuizen op te richten en werden er toen ook twee in Baarn opgericht. Na de slag om Arnhem kwamen daarin in Baarn vele mensen uit de Betuwe terecht en ook na het bombardement van het Bezuidenhout in Den Haag.'

De oorkonde

Spoorweglaan 10

'Het initiatief om een noodziekenhuis aan de Spoorweglaan op te richten kwam van een Rode Kruiszuster, zuster Boom, van wie de broer bij de Irenebrigade zat. De meisjes die er in de verpleging kwamen werken, kwamen van de ulo in Baarn (waarschijnlijk de Oorsprongschool). Zij waren nog jong en hadden geen of weinig ervaring in de verpleging. Als ze moesten leren prikken, dan gingen ze zigzag door zo'n arm en kwamen er aan de andere kant weer uit.' Zij weet nog de namen van de volgende artsen die daar kwamen: 'W.A. van Griethuysen en vader en zoon Heybroek. Die gingen ook over de distributie van het voedsel: wortelen, uien en soms iets extra's.'

Ik kreeg een groepsfoto te zien, waar op de achterkant staat: Afscheid van Zuster Smit. Noodziekenhuis Spoorweglaan 10 Baarn. 30-3-'45 Goede Vrijdag, met eraan alle handtekeningen. Haar moeder, mevrouw Net Zeiler-van Aaken, staat er zelf niet op. Nettie Zeiler is de tweede van links, en haar zuster Emmie

de tweede van rechts. De laatste hoorde er officieel niet bij, zij kwam vaak even langs op weg of terug van haar baan als onderwijzeres op de Godelindeschool, een lagere school te Hilversum, en soms om mee te eten. Nettie Zeiler vertelde verder: 'Die mensen uit de Betuwe en anderen die op drift geraakt waren en die in het noodziekenhuis aankwamen, zaten soms onder de luizen. Bij de ingang werden ze

De medewerksters van het noodziekenhuis op Spoorweglaan 10, 30 maart 1945

waarschijnlijk de staande rechts op de foto of is dat Miep Visser, later Scholtmeijer-Visser? Ria van Wees is waarschijnlijk de eerste links en Anty van Wulfften Palthe waarschijnlijk de derde staande van links. Overige namen zijn: W. Claas Smit, A.C. Boon, C.A. Wierda (?), Heleen Zwakten, S.A. van Uden, Erie Bauch en S. de W(H?)eerd.

In een kerstboek, dat mevrouw Nettie Zeiler van haar moeder in het bezit had, staat voorin: Baarn Kerstmis 1944 noodziekenhuis en vinden we ook veelal dezelfde namen. Meer namen zijn: E.N (?) Brutel de la Rivière, Loes Langevelt, Munda Dudok van Heel, mej. (of Dory?) Daniels, Mariska van Man (?), Lumm.....Wick, Y. Faber en Aad Verkerk.

daarom uitgekleeft en de kleren werden dan in de vrieskou gelegd om de luizen te doden. Na bombardementen in de buurt van de Torenlaan en beschietingen op treinen, vooral eind november 1944, kwam de kraamafdeling van het eigenlijke ziekenhuis aan de Torenlaan, in dit noodziekenhuis.

Mijn moeder, Net Zeiler, die in hotel Zeiler sliep, ging 's morgens steeds vroeg naar het noodziekenhuis om de kachel aan te maken. De zusters namen hun eigen ontbijt mee: een papje of bloembollen, waar ze een 'taartje' van maakten en verwarmden dat dan op de kachel.

De zusters van Spoorweglaan 10

Op deze groepsfoto zal zuster Smit, de enige die gediplomeerd was, aan de leeftijd en aan de kleding te zien, de eerste van rechts zijn. Er staan ook twee meisjes De Jonge van Zwijnsbergen op, Madeleine en Ank, dochters van de intendant van paleis Soestdijk, die woonden tegenover het paleis. Een ervan is

Op een dag kwam de schoonzus van mijn moeder, Emma Zeiler, een van de twee die hotel Zeiler leidden, haar in het ziekenhuis om eten vragen, want in het hotel was niets meer. Mijn moeder werd razend, stuurde haar weg met de mededeling dat het voedsel van het ziekenhuis was. Mijn zuster Emmie, die daar dus ook weleens mee ontbeet, mocht dat van toen af aan ook niet meer. Zo hield mijn moeder plicht en privé gescheiden.'

Net Zeiler-van Aaken

De villa aan de weg die nu de Gerrit van der Veenlaan heet, is verdwenen en ervoor in de plaats zijn twee bungalows gekomen met de nummers 10 en 10a.

Nassaulaan 58

Deze villa stond bovenaan de Nassaulaan, tegenover de Wilhelminavijver. Vele mensen zullen zich deze villa nog herinneren als Patria, waar in 1959 bejaarde gerepatrieerden uit het voormalig Nederlands-Indië een plek kregen.

In *Baerne* 2000-4 staan de belevenissen beschreven van de heer W. Bolwidt over zijn onderduikerstijd in dit noodziekenhuis. Hij schrijft onder meer dat de eigenares zo nu en dan toestemming gaf een bepaalde boom om te zagen voor brandhout. Maar wie die eigenares dan wel was, vermeldt hij helaas niet. Wel schrijft hij dat ze er zelf niet woonde. Volgens het adressenboek van 1934 woonde daar in dat jaar jhr. H.L. Quarles van Ufford. Namen die in dat verhaal van Bolwidt wel voorkomen, zijn de enige gediplomeerde verpleegsters, de Zeeuwse zuster Marinussen en zuster Kamper, en de vrijwilligers voor het verpleegwerk en voor de keuken als Annie van Wees, Annelien Jiskoot en Tineke Gerbrandy. Een andere onderduiker was Wim Hartog en als er razzia's waren, kwam Alfred Rutgers van Rozenburg er ook bij, die op de andere hoek van de Nassaulaan ertegenover bij zijn ouders woonde.

Mevrouw Jo van de Brink, jarenlang medewerkster bij de Historische Kring

Villa Patria, afgebroken in 1972 (foto: G.C. v. d. Steeg)

Baerne, vertelde mij dat in 1946 in deze villa nog een kraamkliniek zat, want in dat jaar beviel zij daar van een zoon. Dus ook daar zal na de bombardementen op het spoor een kraamkliniek opgericht zijn. Maar of het na de oorlog als noodziekenhuis nog even doorging of alleen als kraamkliniek, is mij niet bekend.

De villa werd in maart 1972 afgebroken. Ervoor in de plaats kwam de flat Patria die, na verbouwing waarbij de Indische Nederlanders voorgoed moesten verhuizen naar Bussum, nu Bloemendael heet, een instelling voor woon- en zorgvoorziening.

Graag wilde ik weten wie de eigenaars waren van de huizen waar de beide noodziekenhuizen in gevestigd waren en waar de eigenaars in die tijd dan verbleven. Daarnaast wilde ik graag een foto hebben van de beide villa's ten tijde dat de panden in gebruik waren als noodziekenhuis. Hiervoor deed ik een

oproep bij mijn vorige artikel in *Baerne* 2011-3. En zie, twee mensen reageerden hierop.

R. Crommelin

De eerste was Rob Crommelin, die meldde dat zijn grootouders op Gerrit van der Veenlaan 10 hadden gewoond, maar dat hij niets van een noodziekenhuis aldaar afwist, terwijl hij daar toch kwam vanaf zijn geboortjaar 1940 en ook na de oorlog. Wel had hij een tekening van het huis.

Tijdens een bezoek aan hem konden we elkaar dus het een en ander laten zien. Heel apart was dat hij bij het zien van die bewuste oorkonde de handtekening van zijn grootvader erop herkende: A. Crommelin, voorzitter van de afdeling Baarn van het Nederlandse Rode Kruis. Ook de handtekening van W.A. van Griethuysen als commissaris van het Rode Kruis staat er onder, de arts die Nettie Zeiler ook al genoemd had. En een onleesbare handtekening. Hijzelf had ook in het bestuur van het Rode Kruis gezeten.

Was het misschien vanwege dit voorzitterschap dat zijn grootvader Crommelin zijn huis ter beschikking had gesteld? De grootouders van Rob waren Adam Crommelin (8/3/1879 - 24/6/1964) en Margaretha O. van der Mersch (22/3/1880 - 21/12/1959). Zijn grootvader verkocht het huis na het overlijden van zijn vrouw aan een projectontwikkelaar, die het liet platgooien en er twee bungalows op liet bouwen. Het huis heette De Kortenburg, een huizen naam

in zijn familie. En hij toonde me de tekening ervan. Ernaast, op Gerrit van der Veenlaan 12, staat een huis dat er erg op lijkt en dat rond 1900 is gebouwd (volgens het boek *Baarn, geschiedenis en architectuur* van Gaasbeek e.a.).

Bij het zien van de groepsfoto met verpleegsters herkende Rob Crommelin meteen de eetkamer van zijn grootouders (op de tekening van het huis, rechts van de voordeur). Verder was er een grote keuken, vertelde hij. Daar had dus goed gekookt kunnen worden voor de beide noodziekenhuizen. Zijn grootouders woonden veelal linksboven op de knusse werkkamer van zijn grootvader, rechtsboven was hun slaapkamer. Verbleven zijn grootouders daar misschien ook ten tijde dat het huis een noodziekenhuis was? Maar hoe kan het dan dat hij niet wist van dat noodziekenhuis?

Villa De Kortenburg, getekend door Olowine Deketh, 1958.

Rob Crommelin had een tante van 95 jaar, een zuster van zijn vader, die nog heel veel wist van vroeger, en die hij ernaar zou vragen. Spoorweglaan 10 was ten slotte haar ouderlijk huis geweest. Wat bleek? Zijn tante wist zeker dat daar geen noodziekenhuis geweest was! Maar nadat ze trouwde in 1941, had zij wel het huis verlaten. Ook vertelde zij hem dat haar ouders in de oorlog uit het huis waren gezet. Dat werd geconfisqueerd ten behoeve van een zekere Gräfin von Westerholt, die een vriendin was van de Duitse vertegenwoordiger van Shell in Nederland. En dat haar vader die gravin ook nog eens erg mocht! De meubels van haar ouders werden toen opgeslagen in de kerk op de Brink. Zelf vonden zij onderdak bij de familie Rutgers van Rozenburg, vrienden van hen, die boven aan de Nassaulaan op nr. 51 woonden, tegenover het andere noodziekenhuis. En als voorzitter van het Rode Kruis mocht hij in dat ziekenhuis dan wel eens bellen, want daar hadden ze telefoon. Bij de Historische Kring vond ik daarna in een map met oorlogsdocumentatie een lijst van de hele inventaris van de villa in het Duits, heel 'pünktlich', weergegeven. En ik vond dat het huis op Spoorweglaan 10 door de Duitse Wehrmacht gevorderd was van 28-4-1944 tot 3-10-1944. Daarna kwam dus het noodziekenhuis erin.

Bij mijn bezoek aan de bewuste tante, mevrouw A.C. Deketh-Crommelin, zei deze me dat ze, aan de hand van de oorkonde en de groepsfoto in het huis,

toch moest inzien dat er een noodziekenhuis in haar ouderlijk huis geweest moest zijn, maar waarschijnlijk door hiaten in haar geheugen, ook door nare toestanden in de oorlog, wist ze dat niet meer. Ook vertelde ze dat haar vader het huis op de Spoorweglaan in 1931 had gekocht en dat de tekening ervan gemaakt was door haar dochter Olowine op twaalfjarige (!) leeftijd. Na de oorlog zullen haar ouders hoogstwaarschijnlijk wel snel teruggedaan zijn naar hun huis.

R.E. Tegelberg

Erland Tegelberg was de tweede persoon die op mijn oproep reageerde, want zijn zuster Dorothee had als verpleegster in

het noodziekenhuis aan de Nassaulaan gewerkt. Zijn zuster, die toen 22 jaar was, woont nu in Australië en hij zou haar het een en ander vragen.

Maar hijzelf, drie jaar jonger dan zijn zuster, kwam in die tijd ook wel in dat noodziekenhuis, zaagde er dan hout voor de kachel ervan en kreeg daar dan weer een boterham voor. Ook had hij nog een apart verhaal over een joodse patiënte, die bij de bevrijding uit haar bed oprees met de woorden dat ze helemaal niet ziek was, maar dat zij zo uit de handen van de Duitsers gebleven was. Haar verplegenden waren daar kwaad over, omdat zij een bed bezet had gehouden.

Erlands zuster schreef daarna vanuit Australië het een en ander over de tijd

*De Kortenburgh op Spoorweglaan 10 voor 1937
(foto: R. Crommelin)*

De Kortenburgh

Ik vroeg mevrouw Deketh ook nog waar de naam De Kortenburgh vandaan kwam. Zij vertelde dat haar overgrootvader Reinhard Crommelin een landgoed bezat tussen Renkum en Wageningen, dat deze naam droeg. Dit kwam in 1881 in het bezit van koning Willem III en kreeg toen de naam Oranje Nassau's Oord. Koningin Emma liet er een tbc-sanatorium van maken en nu is het verpleeghuis De

Cortenbergh voor demente bejaarden. Van deze geschiedenis bestaat een boekje van Mieke Mintjes-Beumer, dat de zoon van mevrouw Deketh, G. Deketh, bezit, en die mailde me daarna nog meer bijzonderheden. Ook op het internet is hierover veel te vinden, bijvoorbeeld dat de naam De Cortenbergh al heel lang bestaat.

dat ze in Yvonne op de Nassaulaan gewerkt had. Zo heette het huis in die tijd dus. Maar ook in 1915 heette het huis al zo, bleek uit het telefoonboek van 1915 en toen woonden nota bene de grootouders van de heer Tegelberg erin. Dorothee Kretschmar-Tegelberg, zoals ze nu heet, schrijft: 'Toen ik daar kwam, had ik een jaar verpleging achter de rug in het Emma Kinderziekenhuis in Amsterdam, en behalve zuster Marinussen en zuster Kamper was ik de enige die iets van verplegen af wist en misschien Nelly Grasmaaijer, die zo iets als Rode Kruis-hulp was. Voor de rest waren het allemaal zeer vriendelijke meisjes, die er werkten.'

Ze herinnerde zich nog de man met de ziekentranssportbakfiets, Geuchies. Samen met zijn maat hadden ze altijd gekke verhalen als ze een patiënt kwamen afleveren. 'Ik heb er altijd met het grootste genoegen gewerkt. Alleen vond ik het wel heel vervelend om 's avonds in donker naar huis te moeten fietsen, want er was natuurlijk geen kip op straat (vanwege spertijd). En omdat ik waarschijnlijk geen Ausweis had, droeg ik dan het Rode Kruis-hoofddoekje, maar iedere Duitse soldaat had me rustig kunnen rapen [aanranden-red].'

Bij de Historische Kring *Baerne* vond ik daarna, dat voor douairière E. Quarles van Ufford geboren Hooft Graafland, verblijvend op Spoorweglaan 14 (dus twee huizen van het andere noodziekenhuis op Spoorweglaan 10) vanaf 25 september 1944 de vordering van haar

huis op Nassaulaan 58 opgeheven was. Dus dit huis was toen nog steeds in het bezit van deze familie, haar man was na 1934 gestorven en ook dit huis was, voordat het noodziekenhuis werd, gevorderd geweest. De douairière was de tante van jhr. C.G.C. Hooft Graafland uit Baarn. De laatste vertelde me dat zijn oudere helaas overleden zuster Dorry in dit noodziekenhuis had gewerkt, toen ze ongeveer twintig jaar was. Dorry ging voor die tijd daar wel met haar ouders bij haar tante nieuwjaar wensen en zij had hem verteld dat het huis heel hoge kamers had en erg donker gemeubileerd was, waardoor het heel somber was.

Omdat de villa na de oorlog in elk geval nog even als kraamkliniek functioneerde, zal mevrouw Quarles van Ufford toen niet meteen naar haar huis teruggekeerd zijn. Waarschijnlijk kwam ze daar helemaal niet meer terug, want in het adressenboek van 1948 vind ik haar op De Beaufortlaan 2. En Nassaulaan

Geuchies in Rode Kruis-uniform, volgens C. v d. Steeg voor het noodziekenhuis Nassaulaan (coll. HKB).

58 wordt dan bewoond o.a. door H.C. Dietz, die daar een advocatenpraktijk voerde.

Korte samenvatting

De beide panden waarin de noodziekenhuizen zaten - Spoorweglaan 10 (nu Gerrit van der Veenlaan) en Nassaulaan 58 (eertijds Patria) - waren kort daarvoor gevorderd geweest door de Duitsers.

Villa De Kortenburg op de Spoorweglaan was van A. Crommelin, die tevens voorzitter van het Rode Kruis was en in die functie zal hij misschien zijn huis als noodziekenhuis ter beschikking hebben gesteld. Deze villa is in 1960 of snel daarna afgebroken. Villa Yvonne op de Nassaulaan was van E. douairière Quarles van Ufford, geb. Hooft Graafland. Na 1948 was het in elk geval geen noodziekenhuis meer. Vanaf 1959 kwamen er oudere Indische Nederlanders in en kreeg het de naam Patria (II). In 1972 werd het afgebroken.

De meisjes die in de noodziekenhuizen werkten, hadden geen of weinig ervaring en lijken vooral meisjes van gegoede huizen geweest te zijn. ■

Met dank aan de dames Nettie Zeiler (overleden in 2011), haar nichtje Nan Duinmaijer-Zeiler, A.C. Deketh-Crommelin, D.W.Kretschmar-Tegelberg, W. Beens (secretaris van het Rode Kruis, afd. Baarn) en de heren R. Crommelin, G. Deketh, R.E.Tegelberg, C.G.C Hooft Graafland en G.C. v.d. Steeg.

Fotoverantwoording:

Tenzij anders aangegeven, zijn de foto's afkomstig van N. Duinmaijer-Zeiler.

Het Rode Kruis

Bij de afdeling Baarn van het Rode Kruis hoopte ik antwoord te kunnen krijgen op de vragen of de eigenaren van de beide gebouwen hun huis geheel vrijwillig ter beschikking hadden gesteld als noodziekenhuis en voor hoe lang. Maar men kon mij helaas nergens antwoord op geven. Wel kreeg ik het boek *Nederland en het Rode Kruis* van mr. J.H. Rombach ter inzage, waarin nog niet eens een hele bladzijde aan de Tweede Wereldoorlog gewijd is. Je zou verwachten dat het juist een periode was waarin het Rode Kruis heel actief was. Maar er werd in vermeld dat de Duitsers de neutraliteit van het Rode Kruis niet respecteerden, waardoor het hoofdbestuur van het Rode Kruis in zijn functioneren ernstig werd belemmerd en daarom aftrad op 16 november 1944. In plaats ervan kwam toen een enigszins werkbaar ondergronds Rode Kruis, het Zwart Rode Kruis, dat waar nodig hulp probeerde te geven.

COLOFON

Baerne is een kwartaaluitgave van de Historische Kring Baerne. Vormgeving en druk: Drukkerij BakkerBaarn. Opplage: 850 ex.

Redactie Baerne

Henriëtte Beuk
Frits Booij
Marjo Stam
E redactie@historischekringbaerne.nl

Postadres

Historische Kring Baerne
Postbus 326
3740 AH BAARN
T (035) 54 303 77
E info@historischekringbaerne.nl
I historischekringbaerne.nl

Bezoekadres

Oudheidkamer HKB
Hoofdstraat 1a
3741 AC BAARN
Ingang via de bibliotheek, in het souterrain, door de jeugdbibliotheek. Er is een lift aanwezig.

Openingstijden

Wo. 14-16 uur en za. 11-13 uur.
Op afspraak andere bezoektijd mogelijk. Bel voor nadere informatie naar (035) 54 303 77 tijdens openingstijden of mail naar info@historischekringbaerne.nl.

Ledenadministratie

Dhr. H.J. Kroon
T (035) 54 130 01
E ledenadministratie@historischekringbaerne.nl

Contributie

Per jaar en per adres € 16.
ING bankrekening 41.92.133.
Extra bijdrages zijn welkom.
U ontvangt het kwartaalblad Baerne en heeft gratis toegang tot onze lezingen.
De Historische Kring Baerne is een Algemeen Nut Beogende Instelling.

Verzendkosten Baerne

Buiten Baarn, binnen Nederland: € 7,50 per jaar. Gelieve contributie plus verzendkosten in één bedrag over te maken.

Verkoopadressen Baerne (in Baarn)

Los exemplaar € 3,50.
Oudheidkamer HKB,
Hoofdstraat 1a;
Boekhandel den Boer,
Laanstraat 69;
Bruna, Laanstraat 41c;
VVV/ANWB, Brinkstraat 12.

Dagelijks bestuur

Dhr. A.F.N. Mascini
Voorzitter
T (035) 54 145 12
E voorzitter@historischekringbaerne.nl

Mw. G.B. Roskamp-Nijenhuis
Secretaris ad-interim
T (035) 54 234 83
E secretaris@historischekringbaerne.nl

Dhr. Th. Koot
Peningmeester
T (035) 54 185 27

Algemene bestuursleden

Mw. W. Hordijk-Valk
T (035) 54 114 22

Mw. Th. Kruidenier-Brands
T (035) 54 178 60

Mw. E.M.M.A. Kuizinga-Claessens
Werkgroep Oudheidkamer
T (035)54 203 72

Dhr. M.M.D. Karsemeijer
Werkgroep Oude Begraafplaats
T (035) 54 179 22

Dhr. J.W.A.A. van der Laan
Werkgroep Archeologie
T (035) 54 116 56

Mw. H.T.M. Beuk
Redactie Baerne
M 06 27 357 807

Ereleden

Mw. J.M. v.d. Brink-van Wijkvliet
Dhr. G. Brouwer
Mw. P.H. Kuijt-Smit
Dhr. H.H.M. van Vugt

Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

Agenda 2013

25 mei t/m sep	Expositie 'Gelukkig hebben we de foto's nog!' in de Oudheidkamer
7 september	Cultureel Festival in het centrum van Baarn
14 september	Open Monumentendag, thema 'Macht en pracht'
21 september	Excursie over en langs de Eem
Sep-jan 2014	Expositie 'Hooggeëerd...' in de Oudheidkamer

Is dit genoeg om eerder te stoppen met werken?

Natuurlijk hoopt u dat u straks genoeg pensioen heeft om leuke dingen te doen. Maar wat als dat niet zo is? Gelukkig kan de Rabobank uw huidige en toekomstige

financiële situatie precies voor u uitrekenen. Maak vandaag nog een vrijblijvende afspraak met uw adviseur. Dan zorgen wij ervoor dat uw financiële situatie ook straks goed geregeld is.

*Gratis na een pensioengesprek:
opbergmap voor het overzicht*

Meer informatie op: www.rabobank.nl

Rabobank

BOEKHANDEL DEN BOER

Laanstraat 67-69 - 3743 BC Baarn - Telefoon 035 - 542 68 51

www.denboer.nl

Gespecialiseerd
in literatuur,
kunst- en kinderboeken